

NOTA BENE

Nyhedsbrev fra Juridisk Institut, Syddansk Universitet, December 2012

Indhold

Ny forskning: Ny asylpraksis for kristne konvertitter - af Lektor Peter Starup

Publikationer: Artikler og bøger

Nyt fra Juridisk Institut: Et nyt kuld, Professor Ole Hammerslev bliver nyt medlem af Det Frie Forskningsråd, Konferenceoplæg, Jura på deltid – nu også som fjernstudie

Efteruddannelse: Valgfag på kandidatordningen (tompladsordningen), skræddersyet efteruddannelse

Ny forskning

Ny asylpraksis for kristne konvertitter

Af Peter Starup, Juridisk Institut, Syddansk Universitet

I en række lande, hvori islam er den dominerende religion, kan det være forbundet med risiko for alvorlige overgreb at konvertere fra islam til en anden religion, herunder navnlig kristendommen. Ifølge FN's flygtningekonvention kan der gives asyl til en udlænding, som nærer en velbegrunnet frygt for forfølgelse på grund af sin religion.

I Danmark og de øvrige europæiske lande har det i juridisk teori og praksis været uafklaret, om der med rette kan gives afslag på asyl til kristne konvertitter med henvisning til, at deres konvertering ikke må antages at være kommet til kendskab i hjemlandet, og at de blot kan undlade at skilte med deres nye religion ved en tilbagevenden til hjemlandet.

Den 5. september 2012 afsagde EU-domstolen Y og Z-dommen (forenede sager C-781/11 og C-99/11, Tyskland mod Y og Z). Dommen fastslår, at de nationale asylmyndigheder i forbindelse med vurderingen af en asylansøgning ikke med rimelighed kan forvente, at ansøgeren ved en tilbagevenden til hjemlandet vil afstå fra at udføre religiøse handlinger, der vil udsætte vedkommende for en reel risiko for forfølgelse.

Selv om dommen ikke vedrører kristne konvertitter, og selv om dommens resultat bygger på en fortolkning af det såkaldte »kvalifikationsdirektiv« (direktiv 2004/83), der pga. retsforbeholdet ikke er bindende for Danmark, har dommen fået betydning for dansk asylpraksis.

I det følgende omtales først dansk asylpraksis for kristne konvertitter fra tiden før Y og Z-dommen. Derefter omtales denne dom, og afslutningsvis drøftes betydningen heraf i forhold til dansk asylpraksis på baggrund af Flygtningenævnets seneste afgørelser på området.

Afslag på asyl med henvisning til, at ansøgeren kunne undgå at udstille sig selv offentligt som kristen i hjemlandet

Den 14. februar 2012 afviste Flygtningenævnet en klage fra en afghansk statsborger, der af Udlændingestyrelsen havde fået afslag på asyl. Flygtningenævnet, der lagde til grund, at han var blevet døbt i København i 2011, og at han såvel forud for dåben som efterfølgende havde deltaget i det almindelige menighedsliv i forskellige kirker, og dermed

NOTA BENE NOTA BENE NOTA BENE NOTA BENE

Nyhedsbrev fra Juridisk Institut, Syddansk Universitet, December 2012

reelt kunne anses for at være konverteret, fandt det imidlertid ikke sandsynliggjort, at hans konvertering var kommet til de afghanske myndigheders kendskab. Den pågældende havde under nævnsbehandlingen oplyst, at to personer fra asylcentret, der efterfølgende var blevet udsendt til Afghanistan, havde stillet sig kritisk til hans konvertering. Han frygtede, at de i Afghanistan ville udbrede kendskabet til hans konvertering, hvortil Flygtningenævnet bemærkede, at han ikke var bekendt med, hvorfra i Afghanistan de kom, og at han derfor ikke havde sandsynliggjort, at de ville være i stand til at udbrede kendskabet til hans konvertering i hans hjemområde.

Flygtningenævnet bemærkede endvidere, at det for en person som den pågældende, som var født og opvokset som muslim i et udpræget muslimsk land, ikke behøvede at være en nødvendig og integreret del af hans fremtidige liv som kristen, at han offentligt demonstrerede sit religiøse tilhørsforhold, og at det måtte være muligt for ham, hvis han undgik at udstille sig selv offentligt som kristen, at leve i fred i Afghanistan med sin kristne overbevisning. Flygtningenævnet fandt det herefter ikke sandsynliggjort, at han ved en tilbagevenden til Afghanistan ville være i risiko for asylbegrundende forfølgelse som følge af sit religiøse tilhørsforhold, eller at han ville være i reel risiko for asylbegrundende overgreb.

UNHCR går ind i sagen

Den afghanske konvertits advokat rettede henvendelse til UNHCR. I et brev af 1. maj 2012 til Flygtningenævnet henviser UNHCR til sine egne retningslinjer vedrørende anmodninger om flygtningestatus på baggrund af religion (UNHCR Guidelines on Religion Based Refugee Claims), hvorfra bl.a. nævnes følgende:

»Applying the same standard as for other Convention grounds, religious belief, identity, or way of life can be seen as so fundamental to human identity that one should not be compelled to hide, change or renounce this in order to avoid persecution. Indeed, the Convention would give no protection from persecution for reasons of religion if it was a condition that the person affected must take steps – reasonable or otherwise – to avoid offending the wishes of the persecutors. Bearing witness in words and deeds is often bound up with the existence of religious convictions.«

Biskopperne kommer på banen

UNHCR's synspunkter er i direkte modstrid med Flygtningenævnets opfattelse i den omtalte sag. Tilsvarende gør de danske biskopper i et brev til justitsministeren og Flygtningenævnets formand af 5. september 2012 gældende, at trosfriheden ikke respekteres, når en konvertit fra f.eks. islam til kristendommen kan tilbagesendes med direkte eller indirekte henvisning til at holde sin tro skjult, idet kristendommen i sit væsen er en offentlig religion.

Flygtningenævnet genoptager sagen

Efter henvendelsen fra UNHCR besluttede Flygtningenævnet den 31. juli 2012 at genoptage sagen og traf den 21. september 2012 beslutning om at meddele den pågældende opholdstilladelse som konventionsflygtning. Nævnet lagde vægt på, at han flere gange – herunder med angivelse af navn – var blevet omtalt i landsdækkende aviser, ligesom han efter det oplyste havde medvirket i et radioprogram, hvorfor der måtte tages hensyn til, at han befandt sig i en forøget risiko for forfølgelse eller overgreb som følge heraf ved en tilbagevenden til Afghanistan, da der ikke kunne bortses fra, at oplysningerne om hans konvertering var kommet til kendskab hos både myndigheder og grupperinger i Afghanistan.

Med denne begrundelse tog Flygtningenævnet ikke afstand fra sit oprindelige synspunkt, om han blot kunne undgå at skilte med sin religion ved en tilbagevenden til Afghanistan.

NOTA BENE

Nyhedsbrev fra Juridisk Institut, Syddansk Universitet, December 2012

Y og Z-dommen

Den 5. september 2012 afsagde EU-domstolen Y og Z-dommen. Sagen drejer sig om to pakistanske statsborgere, der tilhører ahmadiyya-trossamfundet, som er en fornyelsesbevægelse inden for islam. De havde søgt asyl i Tyskland, hvor de gjorde gældende, at deres tilhørsforhold til ahmadiyya-trossamfundet tvang dem til at forlade deres hjemland.

En af de tyske domstole, der var involveret i sagerne, havde i 2008 fastslået, at for en overbevist ahmadiyya-tilhænger, for hvem den offentlige bekendelse til troen ligeledes udgør en del af overbevisningen, udgør situationen i Pakistan en alvorlig krænkelse af religionsfriheden, og at det i betragtning af risikoen for en streng straf samt de talrige uhindrede overgreb fra grupper af ekstremister ville være sund fornuft for en ahmadiyya-tilhænger at afholde sig fra offentlig udøvelse af sin tro. På den baggrund fandtes de pågældende at risikere forfølgelse i henhold til FN's flygtningekonvention.

Afgørelsen blev af de relevante tyske asylmyndigheder indbragt for den forelæggende ret (Bundesverwaltungsgericht), og det blev i den forbindelse gjort gældende, at der alene kan foreligge asylrelevant forfølgelse i tilfælde af indgreb i religionsfrihedens »kerneområde«, men ikke i tilfælde af begrænsninger i den offentlige udøvelse af troen, og at de begrænsninger for ahmadiyya-tilhængere i Pakistan, der vedrører deres offentlige udøvelse af troen, ikke udgjorde et indgreb i religionsfrihedens »kerneområde«. Den forelæggende ret antog stort set tilsvarende, at selv om indgreb i religionsfriheden kan udgøre en »alvorlig krænkelse« af de grundlæggende menneskerettigheder som omhandlet i kvalifikationsdirektivets art. 9, stk. 1, litra a, så er det tvivlstomt, om andre indgreb i religionsfriheden end dem, der berører de »centrale elementer« i den pågældendes religiøse identitet, kan begrunde formodningen for en forfølgelse, der er relevant med henblik på tildeling af flygtningestatus.

Ifølge kvalifikationsdirektivets art. 9, stk. 1, litra a, skal forfølgelse som omhandlet i FN's flygtningekonventions art. 1 A være tilstrækkelig alvorlig på grund af sin karakter eller gentagne forekomst til at udgøre en alvorlig krænkelse af de grundlæggende menneskerettigheder. Endvidere skal medlemsstaterne ved vurderingen af årsagerne til forfølgelse ifølge kvalifikationsdirektivets art. 10, stk. 1, litra b, tage hensyn til, at begrebet religion navnlig omfatter teistiske, ikke-teistiske og ateistiske overbevisninger, deltagelse i eller undladelse af deltagelse i privat eller offentlig gudstjeneste, enten alene eller i fællesskab med andre, andre religiøse handlinger eller udtryk for synspunkter eller former for personlig eller fællesskabspræget adfærd baseret på eller bestemt af en religiøs overbevisning.

Ifølge EU-domstolen er det med henblik på at fastlægge, hvilke handlinger der kan anses for »forfølgelse« som omhandlet i direktivets art. 9, stk. 1, litra a, ikke relevant at sondre mellem handlinger, der gør indgreb i den grundlæggende ret til religionsfriheds »kerneområde« (»forum internum«), som ikke skulle omfatte religiøse handlinger i det offentlige rum (»forum externum«), og handlinger, der ikke påvirker dette angivelige »kerneområde«, idet denne sondring ikke er forenelig med den brede definition af begrebet »religion« i direktivets art. 10, stk. 1, litra b, der omfatter samtlige aspekter af religionen, uanset om de er offentlige eller private, kollektive eller individuelle.

EU-domstolen anfører endvidere, at de handlinger, der kan udgøre en »alvorlig krænkelse« som omhandlet i direktivets art. 9, stk. 1, litra a, omfatter alvorlig forfølgelse, der griber ind i ansøgerens frihed, ikke alene til at udøve sin tro i en privat kreds, men ligeledes til at udøve denne tro offentligt, og at denne fortolkning sikrer et anvendelsesområde for bestemmelsen, hvori de kompetente myndigheder kan bedømme enhver form for handling, der griber ind i den grundlæggende ret til religionsfrihed, med henblik på at fastslå, om den på grund af sin karakter eller gentagne forekomst er tilstrækkelig alvorlig til at kunne anses for forfølgelse.

EU-domstolen konkluderer herefter, at de handlinger, som i kraft af deres iboende alvor i sammenhæng med deres følger for den berørte person kan anses for forfølgelse, ikke skal identificeres på grundlag af elementet af religionsfrihed, som de griber ind i, men på grundlag af arten af den undertrykkelse, der udøves over den berørte, og følgerne heraf.

NOTA BENE NOTA BENE NOTA BENE

Nyhedsbrev fra Juridisk Institut, Syddansk Universitet, December 2012

Det er vel ikke overraskende, at det kan udgøre forfølgelse, hvis offentlig udøvelse af en tro risikerer at påføre den pågældende alvorlig undertrykkelse. Dette må først og fremmest gælde, hvis offentlig trosudøvelse konkret har afstedkommet, at forfølgeren er blevet opmærksom på den pågældendes religiøse overbevisning.

Et andet – og for nærværende artikel mere afgørende – spørgsmål var, om sondringen mellem på den ene side religionsfrihedens »kerneområde« (»forum internum«) og på den anden side religiøse handlinger i det offentlige rum (»forum externum«) kan tænkes at spille en rolle i relation til situationer, hvor den potentielle forfølger endnu ikke er blevet opmærksom på den pågældendes religiøse overbevisning. EU-domstolen tog i den forbindelse stilling til, om begrebet »velbegrunnet frygt for forfølgelse« pga. religion i henhold til FN's flygtningekonvention, jf. også tilsvarende kvalifikationsdirektivets art. 2, litra c, skal fortolkes således, at ansøgerens frygt for forfølgelse er velbegrunnet, når den pågældende kan undgå at blive udsat for forfølgelse i sit hjemland ved at afholde sig fra dér at udøve religiøse handlinger i det offentlige rum.

EU-domstolen konkluderede, at kvalifikationsdirektivets art. 2, litra c, skal fortolkes således, at en asylansøger har en velbegrunnet frygt for forfølgelse, når de kompetente myndigheder under hensyn til den pågældendes personlige forhold finder, at det med rimelighed kan forventes, at vedkommende ved en tilbagevenden til hjemlandet vil udføre religiøse handlinger, der vil udsætte vedkommende for en reel risiko for forfølgelse, og at myndighederne i forbindelse med den individuelle vurdering af en ansøgning om flygtningestatus ikke med rimelighed kan forvente, at ansøgeren afstår fra disse religiøse handlinger.

Flygtningenævnet ændrer praksis

Den 22. oktober 2012 traf Flygtningenævnet afgørelse i en genoptagelsessag vedrørende en klage fra en afghansk konvertit. Selv om der efter de foreliggende oplysninger ikke var grundlag for at antage, at myndigheder eller andre i Afghanistan var blevet bekendt med hans konvertering fra islam til kristendommen, bl.a. fordi han ikke havde været profileret gennem offentlig omtale, fandt Flygtningenævnet ikke desto mindre at måtte lægge til grund, at myndigheder og andre ville blive bekendt med hans konvertering, hvis han vendte tilbage til Afghanistan. Med henvisning til det omtalte brev fra UNHCR og til Y og Z-dommen begrundede Flygtningenævnet dette således:

»[R]eligionsfrihed er en grundlæggende menneskerettighed, der ikke kun beskytter den troendes indre religiøse overbevisning, men tillige omfatter ret til at give udtryk for denne indre religiøse overbevisning gennem adfærd og handling, om end denne ret ikke er absolut. Det kan derfor ikke kræves, at en asylansøger, for at undgå problemer i hjemlandet som følge af ansøgerens religiøse overbevisning, skal skjule eller hemmeligholde sin religiøse overbevisning. [...] Flygtningenævnet lægger derfor til grund, at myndigheder og andre i Afghanistan vil blive bekendt med ansøgers konvertering og religiøse overbevisning, når ansøger afstår fra at deltage i visse religiøse begivenheder og praksis og endvidere i ord og handling giver udtryk for sin religiøse overbevisning.«

Eftersom det endvidere fremgik af baggrundsoplysninger, at personer, der i Afghanistan er konverteret fra islam til kristendommen, risikerer anholdelser og strafforfølgning fra myndigheder, herunder dødsstraf, som dog efter det oplyste ikke havde været anvendt i nyere tid, samt at blive udsat for social isolation, pres og i visse tilfælde fysiske overgreb fra familie og andre private, fandtes han at være i risiko for forfølgelse og meddeltes derfor opholdstilladelse som konventionsflygtning.

I forhold til den tidligere omtalte sag med den anden afghanske konvertit, der fik afslag på asyl med henvisning til, at det måtte være muligt for ham, hvis han undgik at udstille sig selv offentligt som kristen, at leve i fred i Afghanistan med sin kristne overbevisning, indebærer den her omtalte sag en ganske væsentlig praksisændring.

Dette bekræftes endvidere af, at Flygtningenævnets formand i brev af 25. oktober 2012, der besvarer det omtalte brev fra biskopperne, anfører, at det efter nævnets opfattelse i sager om konvertering ikke bør indgå som et element i afgørelsen, at ansøgeren kan henvises til at skjule sin tro ved en tilbagevenden til hjemlandet.

NOTA BENE

Nyhedsbrev fra Juridisk Institut, Syddansk Universitet, December 2012

Der er ganske vist efterfølgende, den 11. december, på ny blevet meddelt opholdstilladelse som konventionsflygtning til en afghansk konvertit med henvisning til, at den pågældende befandt sig i en forøget risiko for forfølgelse ved tilbagevenden til hjemlandet, bl.a. som følge af eksponering i pressen. Der må imidlertid antages at være tale om en »allerede fordi«-begrundelse, snarere end en afstandtagen fra den nævnte praksisændring.

Religionsfriheden står over de øvrige friheder

I det omtalte brev fra biskopperne siges det, at sagen ikke blot handler om at beskytte kristne konvertitter, men om generelt at anerkende, at religionsfrihed indebærer retten til frit at kunne praktisere sin tro, og at religionsfriheden derfor rækker videre end samvittighedsfriheden, friheden til at tænke, tro og mene, hvad man vil.

Flygtningenævnets seneste praksisændring bekræfter, at det forholder sig således i asylretlig henseende: I asylsager, hvor de pågældende som asylmotiv angiver forfølgelse i hjemlandet som følge af politiske tilkendegivelser, bliver der rutinemæssigt givet afslag på asyl med henvisning til, at de ikke kan antages at have profileret sig på en sådan måde, at det vil komme til hjemlandsmyndighedernes kendskab. Her er det underforstået, at de må sørge for at skjule deres politiske overbevisning ved hjemkomsten, hvis de vil undgå forfølgelse.

Dette kan vel heller ikke undre. Alternativet ville jo være, at alle personer, der med overbevisning giver udtryk for at være af en bestemt politisk overbevisning, kunne få asyl i Danmark, hvis en sådan overbevisning erfaringsmæssigt medfører forfølgelse i hjemlandet.

Kan konvertering misbruges i indvandringsøjemed?

En væsentlig årsag til, at der tidligere blev givet afslag på asyl til konvertitter med henvisning til, at de pågældende blot kunne skjule deres nye tro ved en tilbagevenden til hjemlandet, var givetvis frygt for, at udlændinge ville konvertere på skrømt med henblik på at opnå opholdstilladelse som flygtning.

Det står enhver frit for at konvertere til en anden religion. Der er derfor i teorien ingen øvre grænse for, hvor mange afviste asylansøgere, der under deres ophold i Danmark kan bruge konvertering til at opnå opholdstilladelse, blot de kommer fra et land, hvor konvertitter risikerer forfølgelse.

Afgørende er imidlertid, at religionsskiftet er troværdigt. Med henblik på at undgå misbrug af den kristne dåb i indvandringsøjemed, er der i samarbejde mellem kirken og udlændingemyndighederne udarbejdet en vejledning om, hvorledes kirkerne skal forholde sig til asylansøgere, der ønsker dåb.

Der er i en række sager blevet givet afslag på asyl til kristne konvertitter med henvisning til, at det fremstår utroværdigt, at de pågældende har udvist et særdeles begrænset kendskab til kristendommen på trods af den skete dåb. Udlændingemyndighedernes tilgang til området er blevet kritiseret for i for stort omfang at lægge afgørende vægt på den dogmatiske dimension. Det har i den forbindelse været fremhævet som urimeligt, at konvertitter forventes at have større viden om kristendommens dogmer end almindelige danskere, som både er døbt og konfirmeret. Dette er imidlertid ikke nødvendigvis i sig selv et problem, al den stund det er almindeligt accepteret, at der kan stilles større krav om viden til konvertitter end til praktiserende kristne. På den anden side fremgår det af de omtalte UNHCR-retningslinjer, at der ved vurderingen af asylansøgerens viden om en bestemt religion skal tages højde for individuelle omstændigheder, såsom den pågældendes sociale, økonomiske og uddannelsesmæssige baggrund samt alder og køn, og at der ikke nødvendigvis er sammenhæng mellem faktisk viden om en religion og oprigtig tro.

Afsluttende bemærkninger

Det er tankevækkende, at Flygtningenævnets begrundelse for at have ændret sin praksis om kristne konvertitter bygger på EU-domstolens afgørelse i Y og Z-dommen samt på den retsopfattelse, der kom til udtryk i UNHCR's

NOTA BENE

Nyhedsbrev fra Juridisk Institut, Syddansk Universitet, December 2012

brev. I begge tilfælde er der tale om ikke-bindende retskilder. I udgangspunktet er Danmark således ikke bundet af kvalifikationsdirektivet, der er baggrunden for Y og Z-dommen. Udviklingen bekræfter det synspunkt, der har været gjort gældende i den juridiske teori, nemlig at kvalifikationsdirektivet ikke desto mindre kan have en afsmittende effekt på dansk asylpraksis.

Argumentationen har navnlig været baseret på Danmarks deltagelse i Dublin-samarbejdet, som Danmark deltager i gennem en parallelaftale. Samarbejdet indebærer, at asylansøgere kan sendes tilbage til det land, de først er ankommet til eller det land, der på anden vis har forpligtet sig til at behandle asylansøgningen, så den enkelte asylansøger kun kan søge i ét Dublin-land. Forudsætningen for Dublin-samarbejdet er imidlertid ensartede regler for den materielle og processuelle beskyttelse af asylansøgere, hvorfor en klar forskel mellem de danske regler og minimumsstandarderne for resten af EU vil være et problem. Danmark kan risikere at komme i en situation, hvor andre lande ikke føler, de kan sende kristne konvertitter tilbage til Danmark, hvis de her risikerer at blive afvist. Hertil kommer, at det politisk vil se uheldigt ud, hvis Danmark yder en beskyttelse til asylansøgere, der afgørende afviger fra de øvrige EU-lande. Det var givetvis baggrunden for, at Flygtningenævnet genoptog den omtalte sag og meddelte opholdstilladelse som konventionsflygtning umiddelbart efter EU-domstolens afgørelse i Y og Z-dommen.

Publikationer

Artikler

Bent Ole Gram Mortensen har udgivet: "Fjernkøling" i Offentlig-privat; i hurudana strukturer? vol. 265/2012, Universitas Wasaebasis, 2012, s. 452-467.

Camilla Hørby Jensen har udgivet artiklen: "Fra Lamfalussy til Larosière" i Erhvervsjuridisk Tidsskrift nr. 3, 2012, s. 211-219.

Jakob Juul-Sandberg har udgivet artiklen: "Fogedrettens kompetencer i sager om ophævelse af lejemål ved lejerens overtrædelser af god skik og orden - lejelovens § 107, stk. 3" FM 2012.286.

Jakob Juul-Sandberg har udgivet artiklen: "Konsekvenser af overskridelse af lejers indsigelsesfrist ved udlejers opsigelse" i Grundejerbladet, august 2012, s. 18-20.

Jakob Juul-Sandberg har udgivet kronikken: "Morgenluft eller varm luft?" i Business Syd, Fyens Stiftstidende den 30.10.2012 s. 45-47.

Karsten Naundrup Olesen har udgivet artiklen: "Childcare and (equal) competition" i European State Aid Law Quarterly, 2012.

Karsten Naundrup Olesen har udgivet kronikken: "Styr på idræts-paragrafferne" i Kommunen, Nr. 26, 2012.

Linda Kjær Minke har udgivet artiklen: "Indsattes selvforplejning: Spisestuen som et showroom?" i Retfærd. Nordisk Juridisk Tidsskrift, Vol. 2, Nr. 137, 2012, s. 24-40.

Nis Jul Clausen har sammen med Karsten Engsig Sørensen udgivet artiklen: "Reforming the Regulation of Trading Venues in the EU under the Proposed MiFID II – Levelling the Playing Field and Overcoming Fragmentation?" i European Company and Financial Law Review vol. 12, No. 3, 2012, s. 275-306.

NOTA BENE

Nyhedsbrev fra Juridisk Institut, Syddansk Universitet, December 2012

Nis Jul Clausen har udgivet artiklen: "NASDAQ OMX, Copenhagen – Afgørelser og udtalelser 2011, 2. halvår" i Nordisk Tidsskrift for Selskabsret, 2012:1, s. 141-149.

Nis Jul Clausen har udgivet artiklen: "NASDAQ OMX, Copenhagen – Afgørelser og udtalelser 2012, 1. halvår", Nordisk Tidsskrift for Selskabsret, 2012:2, s. 98-104.

Nis Jul Clausen har udgivet artiklen: "Finanstilsynets afgørelser 2011, 2. halvår – børsområdet" i Nordisk Tidsskrift for Selskabsret, 2012:1, s. 150-159.

Nis Jul Clausen har udgivet artiklen: "Finanstilsynets afgørelser 2012, 1. halvår – børsområdet" Nordisk Tidsskrift for Selskabsret, 2012:1, s. 106-115.

Nis Jul Clausen har udgivet artiklen: "Børsnoterede sportsklubber – En børsretlig udfordring?" i Niels Fenger, Mads Bryde Andersen, Lars Bo Langsted and Lars Lindencrone Pedersen (red.) Festskrift til Erik Werlauff, 2012, s. 93-115.

Bøger

Adam Goldschmidt har udgivet: "Shipping Finance Law: The applicability of the Refund Guarantee when the shipyard goes bankrupt" i bogen "Law, Governance and World order" af Sylvia Kierkegaard (ed), 2012, s. 553-568.

Bent Ole Gram Mortensen har sammen med Camilla Hørby Jensen udgivet: "Lovsamling i Erhvervsret 2012", 22. udgave, Syddansk Universitetsforlag, 2012.

Bent Ole Gram Mortensen har udgivet: "Liberaliserede sektorer" i bogen: "Regulering af konkurrence i EU" Red.: Bent Iversen, 3. udgave, Jurist og Økonomforbundets forlag, 2012, s. 541-705.

Camilla Hørby Jensen har sammen med Paul Krüger Andersen, Nis Jul Clausen, Hans Henrik Edlund, René Franz Henschel og Hans Viggo Godsk Pedersen udgivet bogen: "Dansk Privatret", 17. udgave, Jurist- og Økonomforbundets forlag, 2012, 818 sider.

Karsten Naundrup Olesen har udgivet bogen: "Kommuner og Idrætsliv", Jurist og Økonomforbundets forlag, 2012, 157 sider.

Karsten Naundrup Olesen har sammen med Troels Michael Lilja udgivet bogen: "Domsanalyse", Samfundslitteratur, 2012.

Linda Kjær Minke har udgivet bogen: "Fængslets indre liv", Jurist og Økonomforbundets forlag, 2012, 312 sider.

Nyt fra Juridisk Institut

Et nyt kuld

Den 30. august 2012 startede et nyt hold studerende på Jura- og HA(jur.)-studiet i Odense. Optaget er på 50 på HA(jur.) og 125 på jura. De nye studerende startede med et introforløb arrangeret af Juridisk Institut i samarbejde med et antal ældre studerende. Efter to dages introduktion til universitetet, fag og hinanden på øvelsesholdende, drog ca.

NOTA BENE

Nyhedsbrev fra Juridisk Institut, Syddansk Universitet, December 2012

150 studerende til Ry hvor årets Rustur blev afholdt i skønne omgivelser på Sletten. Rusturens formål er at ryste de nye studerende sammen, hvilket også lykkedes i år.

Juridisk Institut byder alle nye studerende velkommen, og ser frem til at lære dem bedre at kende gennem de næste fem år.

Professor Ole Hammerslev bliver nyt medlem af Det Frie Forskningsråd

Hammerslev bliver som udgangspunkt medlem af sociologi- og jurasektionen. Han skal som medlem af rådet sætte sig ind i alle de mange danske og internationale forskningsbeskrivelser, der vedrører hans område. Det ser han som en spændende udfordring.

- Det vil gøre mig klogere på hvad forskerne brænder for, give mig mulighed for, at bidrage med viden til andre forskere og til at spæde til beslutningerne om, i hvilken retning dansk forskning bevæger sig.

Konferenceoplæg

Nis Jul Clausen har holdt oplægget: The OTF regime: a new approach to regulating trading venues in the EU på ERA's konference: The MiFID II Legislative Proposal – The new Pan-European Regulatory Landscape, Trier den 28-29. juni 2012.

Nis Jul Clausen har ligeledes holdt oplægget: Børsnoterede sportsklubber – En børsretlig udfordring på Seminaret Selskabsretlige Studier afholdt af Juridisk Institut, Aarhus Universitet den 7. juni 2012.

Jura på deltid – nu også som fjernstudie

Den 1. september satte Juridisk Institut et nyt skib i søen ved at udbyde jura som fjernstudium, der giver mulighed for, at en ny gruppe studerende kan læse jura.

Studerende, der optages på deltidsuddannelsen i jura, har derfor mulighed for at tage deres uddannelse hjemmefra, idet undervisningen livecastes og optages, så de studerende kan downloade den efterfølgende. Alt, hvad der kræves, er en computer med internetopkobling.

Herved er hele verden blevet SDU's klasselokale. Folk, der gerne vil videreuddanne sig ved siden af deres arbejde, men som ikke har mulighed for at være fysisk til stede på universitetet, kan opnå en jurauddannelse. Hidtil har deltidsstudiet krævet fremmøde ca. 30-35 lørdage om året, men nu er uddannelsen langt mere fleksibel.

Rigtig mange har benyttet sig af det nye fjernstudie. Pr. 1. september 2012 er ca. 150 studerende således optaget på deltidsuddannelsen i jura. Størstedelen af de studerende er fra Danmark, men der er også studerende bosat i USA, England, Indonesien og på Færøerne.

Fjernstudiet er støttet af Fionia Fond, og Syddansk Universitet er det første og foreløbigt det eneste universitet i Danmark, der tilbyder, at jura på deltid kan læses som fjernstudium.

NOTA BENE

Nyhedsbrev fra Juridisk Institut, Syddansk Universitet, December 2012

Du kan læse mere om fjernstudiet på følgende adresse:

- www.sdu.dk/Efter_videreuddannelse/Deltid/Jura_paa_deltid/Fjernstudie

Efteruddannelse

Valgfag (tompladsordning)

Juridisk Institut udbyder et stort antal valgfag på kandidatniveau. Der er mulighed for at følge et eller flere af disse fag på den såkaldte tomladsordning. For 4.100 kr. kan man følge og gå til eksamen i et fag. De udbudte fag fremgår via nedenstående link:

- Se valgfagsoversigt på cand.jur. og cand.merc.(jur.):
www.sdu.dk/Information_til/Studerende_ved_SDU/Din_uddannelse/Kandidat/Jura_kandidat/Uddannelsens_opbygning/Valgfagsoversigt
- Se valgfagsoversigt på Master of Social Sciences in International Security and Law:
www.sdu.dk/en/Information_til/Studerende_ved_SDU/Din_uddannelse/Kandidat/IntSecureLaw/Uddannelsens_opbygning/Fagbeskrivelser

Man bør være opmærksom på, at der vil være forskellige undervisningsformer afhængig af antal tilmeldte til faget. Bemærk at et fag typisk vil udgøre 30 lektioner.

Yderligere information kan fås på Studieadministrationen, Studienævn for Jura ved Diana Bredal Midskov på dbmi@sam.sdu.dk

Skræddersyet efteruddannelse

Hvis du har forslag til et efteruddannelseskursus, der kan indgå som en del af den obligatoriske efteruddannelse for advokater eller revisorer, hører vi gerne fra dig. Send en mail til institutleder Nina Dietz Legind på ndj@sam.sdu.dk

Udtalelser om tomladsordningen

Advokat Claus H. Schultz og advokat Nils-Erik Kallmayer fra Advokatfirmaet Skjøde Knudsen & Partnere (www.skj-advokat.dk) har erfaring med tomladsordningen og udtaler:

*"Vi har fulgt faget **International Transport Law**, og kurset har givet et godt overblik over retsområdet. Faget har været relevant i forhold til de efteruddannelseskrav, der stilles til advokater."*

Se også valgfagsoversigten herover.